

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

Пошук шляхів реалізації освітніх завдань щодо підготовки фахівців у галузі освіти, які зумовлені прогресивним поступом української держави, ставить нові завдання перед системою підготовки фахівців дошкільної освіти [3].

Основою майбутньої педагогічної діяльності студентів, які працюватимуть з дітьми раннього віку, є взаємодія з маленькими дітьми в спеціально організованих умовах.

Сучасний педагог як професіонал повинен: володіти культурою спілкування і культурою мовлення; добре знати вікові особливості маленьких дітей, мати уявлення про психологічні закономірності розвитку дитини на різних вікових етапах; мати відповідні навички догляду за дітьми раннього віку; знати сучасні освітні програми для дітей; уміти грати. Знати дитячу художню літературу, володіти навичками в різних видах художньо-естетичної діяльності.

Особистісно-зорієнтована взаємодія є однією із найпоширеніших педагогічних технологій дошкільних навчальних закладів сьогодення в Україні. Її сутність полягає у доцільній організації навколишнього середовища як сукупності умов, максимально сприятливих для розвитку особистості дитини у ціннісній для неї діяльності, як от:

- встановлення довірчих стосунків з дітьми та їх емоційна підтримка. Потреба в увазі і доброзичливості виникає однією з перших і базується на любовному відношенні до дитини її близьких. Потреба в доброзичливій увазі складає основу людських взаємовідносин;

- співпраця. Дорослі беруть участь в іграх і заняттях дітей і є рівноправними партнерами в діяльності. Це означає, що вихователь не займає позицію «над дитиною», диктуючи що вона повинна робити, а вибирає позицію «ока на одному рівні» [4]. Вихователь не нав'язує дітям той або інший вид діяльності, а пропонує, намагається зацікавити цією діяльністю кожного;

- залучення дітей до різних видів діяльності. Дорослий стикається з проблемою відмови дитини, від якого-небудь виду діяльності (спільної гри, образотворчої, музичної тощо). У цій ситуації можливі різні варіанти поведінки дорослого, але головне – індивідуальний підхід до дітей та інтуїція вихователя [2];

- вирішення конфліктних ситуацій. Навчання дітей вирішувати конфлікти через обговорення допомагає їм налагодити стосунки один з одним. Обговорення використовується з дітьми, які можуть словами висловити своє бажання. Якщо конфлікт виник між найменшими, які ще не здатні домовитися один з одним, дорослому слід відвернути увагу дитини на щось цікавіше. У цьому віці діти швидко перемикаються і легко забувають прикрощі [1, с.33];

- адресованість звернень дорослого до дитини, оскільки малюк здатний сприймати звернення дорослих тільки тоді, коли вони адресовані до нього безпосередньо [4, с.40].

Швидкий темп розвитку дитини, безпосередність та емоційність сприйняття навколишнього світу – є особливістю маленьких дітей. Відсутність, недостатність або односторонність виховних дій – все це негативно позначається на розвитку малюків. Саме тому емоційно забарвлена педагогічна взаємодія, яка необхідна для розвитку дитини, як правило і забезпечує швидкий та позитивний ефект.

З вище сказаного можна зробити висновок, що робота з дітьми раннього віку вимагає від дорослого особливих особистих якостей, професійних умінь і глибоких теоретичних знань, і обов'язково особистісно-зорієнтованої взаємодії.

Література

1. Алексеева Л. П. Преподавательские кадры: состояние и проблемы профессиональной компетентности / Алексеева Л. П., Шаблыгина Н. С – М., НИИВО, 1994. – 106 с.
2. Гоноболін Ф. М. Про деякі психічні якості учителя / Ф. М. Гоноболін // Питання психології. – 1999. – № 1. – С. 95-110.
3. Підготовка майбутніх вихователів до роботи з дітьми дошкільного віку: компетентнісний підхід / За загальною редакцією Г. В. Беленької, О. А. Половіної. – Монографія – К.: Вид-тво. – 244 с.
4. Лямина Г. М. О формировании взаимоотношений в раннем возрасте / Г. М. Лямина // Дошкольное воспитание. – 1994. – № 9. – С. 5-7.

ЕСТЕТИЧНЕ СПРИЙНЯТТЯ ДОШКІЛЬНИКАМИ ТВОРІВ НАРОДНИХ МАЙСТРІВ ОДЕЩИНИ

Інжестойкова В. О.,

Університет Ушинського, Україна

Народне мистецтво відіграє важливу роль в естетичному вихованні дітей дошкільного віку. У дошкільному віці закладаються основи характеру дитини, її морального обличчя, формується ставлення до навколишнього світу. Народне декоративно-прикладне мистецтво в цьому вихованні дітей дошкільного віку виконує такі важливі функції: ознайомлює з побутом і культурою

українського народу, із звичаями і традиціями, з діяльністю людини; виховує емоційно-позитивне ставлення до праці, інтерес до народних ремесел, гордість за талановитих людей, що живуть на рідній землі; розвиває сенсорні здібності, спостереження, здатність до естетичного сприймання творів народного ужиткового мистецтва; сприяє розвитку у дошкільників художніх смаків, формуванню естетичних ідеалів та почуттів, розумінню особливостей культури своїх прадідів. Народне декоративно-прикладне мистецтво є одним з найбільш поширених та найбільш дієвих засобів реалізації основних завдань програми виховання [1; 4].

Твори народних майстрів декоративно-прикладного мистецтва Одещини (О. Афанасьєв, Р. Палецький і Ю. Палецький, З. Панфілова, Ю. Горбачов, О. Шиян Н., Федорова та ін.) відносяться до того чи іншого виду художніх промислів (вишивка, кераміка, килимарство, декоративний розпис, мереживо) і створюються в різних регіонах нашого краю, відрізняються і за характером побудови візерунку (композиції) і за колоритом (підбором кольорів), і за мотивами (зображення рослин, тварин, геометричних фігур). Декоративно-прикладне мистецтво Одещини – це давнє, народне мистецтво, яке увібрало у себе мудрість століть, стилізоване майстрами, форми та кольори відібрані з відповідністю до принципів гармонії, що дозволяє

використовувати його як засіб естетичного виховання дітей дошкільного віку. З огляду на те, що декоративно-прикладне мистецтво Одещини має естетичну основу і базується на естетичному ставленні дитини до навколишнього світу, а також взаємозв'язок декоративної роботи з іншими видами образотворчої діяльності дітей ми визначили наступні показники сприйняття дошкільниками творів народних майстрів декоративно-прикладного мистецтва Одещини:

- емоційна чуйність на твори народних майстрів декоративно-прикладного мистецтва Одещини;

- естетична свідомість здобутків народної творчості Одещини;

- розуміння значущості творів народних майстрів Одещини;

- уміння створювати малюнки предмети за мотивами майстрів декоративно-прикладного мистецтва Одещини.

На основі визначених нами показників були виділені рівні сформованості сприйняття дошкільниками творів декоративно-прикладного мистецтва Одещини, а саме: високий рівень, середній та низький рівень.

Наші спостереження показали, що дітей знайомлять з предметами декоративно-прикладного мистецтва непослідовно і в основному зі зразками, що виконані самими вихователями. У групах відсутня належна кількість предметів народної творчості майстрів Одещини. У дітей відсутні конкретні знання про народні промисли і ремесла, діти не знайомі з роботами майстрів народних промислів Одещини. Багато вихователів не мають достатнього рівня знань про декоративно-прикладне мистецтво Одеси і Одеської області.

Формувальний експеримент проходив у три етапи. На першому етапі проводилися бесіди з ознайомлення дітей з видами декоративно-прикладного мистецтва. Ознайомлення відбувалося не тільки на заняттях з образотворчого мистецтва, але й на заняттях з розвитку мовлення, ознайомлення з довкіллям. На цьому етапі також організовувалися екскурсії в музей декоративно-прикладного мистецтва. На другому етапі діти безпосередньо не тільки знайомилися, але й навчалися використовувати прийоми і засоби народних майстрів для виготовлення власних творчих робіт. Третій етап був присвячений самостійній роботі дітей.

Залучення дітей старшого дошкільного віку до декоративно-прикладного мистецтва Одещини мало наступну послідовність: від одержання обсягу знань, оволодіння деякими прийомами і способами роботи народних майстрів до вміння створювати предмети та декоративні розписи за мотивами народних майстрів Одещини.

Результати дослідження показали, що діти дошкільного віку здібні до сприймання творів декоративно-прикладного мистецтва і самостійного створення виразних образів за мотивами народної творчості майстрів Одещини, використовувати для цього образи-символи, знаки-символи, символіку колірної гами. Успішне формування у дітей сприйняття видів декоративно-прикладного мистецтва та оволодіння прийомами роботи за мотивами робіт народних майстрів досягається при постійному та систематичному ознайомленні дітей з творами народних майстрів Одещини. Залучаючи дитину до декоративно-прикладного мистецтва, педагогі не тільки сприяють її естетичному розвитку а й становленню гармонічної особистості.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти / [наук. кер. А. М. Богуш; авт. кол-в Богуш А. М., Беленька Г. В., Богініч О. Л. та ін.] – К. : Видавництво, 2012.

2. Гавриш Н. Як ми виховуємо творчу особистість // Дошкільне виховання. – 2003. – № 3. – С. 15.

3. Халезова Н. Б. Народна пластика і декоративне ліплення в дитячому садку. – К., 1998. – 136 с.

4. Черниш П. Вплив народної педагогіки на формування громадянина України // Рідна школа. – 1996. – № 10. – С. 5-10.